

Posebno priznanje

Eva Kristina Hartmann: *Erinnerungskulturen in Kärnten/Koroška – Der 10. Oktober an der Primarstufe* (Postdoc-Ass. Mag. Dr. Nadja Danglmaier, Univerza Alpe-Adria v Celovcu, Institut für Erziehungswissenschaft und Bildungsforschung)

Eva Kristina Hartmann v magistrski nalogi z naslovom *Erinnerungskulturen in Kärnten/Koroška – Der 10. Oktober an der Primarstufe* (Spominske kulture na Koroškem – 10. oktober na primarni stopnji) razpravlja o oblikah praznovanja 10. oktobra na koroških šolah na primarni stopnji. V nalogi so predstavljeni rezultati raziskovalnega projekta »Erinnerungskulturen im Grenzraum – Spominske kulture na obmejnem območju«. Potekal je v sklopu programa Carinthia 2020, ki ga je razpisala Dežela Koroška z namenom, da ob 100-letnici plebiscita skupaj z raznimi kulturnimi ustvarjalci izoblikuje drugačne formate spominjanja. Rezultati projekta so delno objavljeni v zborniku, ki je izšel v sklopu omenjenega projekta.

Koroška deželna politika je desetletja oblikovala uradni javni spomin na 10. oktober. To izpričujejo cestna imena, spomeniki in spominska obeležja, ki v javnem prostoru ohranjajo uradni spomin Dežele Koroške. V zadnjih letih se družbeno prevladujoči kulturi spomina upirajo posamezne iniciative in društva, ki zavestno ustvarjajo nove narative, nove zgodbe o plebiscitu in 10. oktobru. Avtorica v nalogi postavlja vprašanje, kako lahko »prekomejni diskurz« med Avstrijo in Slovenijo pripomore k oblikovanju bolj vključujočih in povezujočih zgodovinskih narativov. V nalogi zato predstavlja spomine na 10. oktober v Avstriji in Sloveniji.

V prvem delu naloge avtorica opisuje zgodovinsko ozadje plebiscita in predstavi tradicionalne in nove oblike praznovanj 10. oktobra. Poleg teoretičnih izhodišč o kulturi spominjanja, spreminjanju kulture spomina in prenašanju spominov na mlajše rodove, avtorica opozarja, da je pri didaktičnem gradivu za šolski pouk zgodovine treba razmisliti o kriterijih za dober in kvaliteten pouk zgodovine. Pri tem je zlasti pomembno upoštevanje raznolikosti mnenj. Avtorica predstavlja tudi zakonske osnove za pouk zgodovine in oblikovanje zgodovinske zavesti na primarni šolski stopnji ter didaktične osnove v učnem načrtu za ljudske šole v Avstriji. Obravnava tudi na smernice uradnih šolskih ustanov za praznovanje 10. oktobra. V šolskih učbenikih pa je zgodovina plebiscita predstavljena zelo različno.

Pri empirični študiji je avtorica uporabila kvantitativno in kvalitativno metodo. Po spletu je anketirala vodje šol o organizacijskih in vsebinskih oblikah praznovanja 10. oktobra. S posameznimi vodji šol je s problemsko usmerjenim intervjujem dopolnila rezultate kvantitativne raziskave. Pri empirični analizi je skušala ugotoviti, ali vodstvo šole vpliva na oblikovanje praznovanja 10. oktobra ali pa so učitelji in učiteljice pri oblikovanju praznovanja prepuščeni samim sebi.

Anketa je pokazala, da so v preteklosti potekala praznovanja pretežno klasično, s petjem, recitiranjem pesmi, risanjem zastav ipd. na šoli ali v sodelovanju z društvi. Lanska stoletnica plebiscita je bila ponekod povod za drugačno obliko praznovanja kot npr. vključitev šolskih projektov v program Carinthia 2020.

Delo je dragoceno, ker avtorica zaključuje nalogo s pogledom v prihodnost in navaja ideje za nove oblike spomina na 10. oktober na primarni stopnji, »da bo preteklost v

prihodnosti drugačna«. Naloga je lepo berljiva in zanimiva za pedagoge in pedagoginje in vse, ki si prizadevajo za dober pouk zgodovine.

mag. Martina Piko Rustja